

ЕВФЕМІЗМИ, ПРИЧИНИ ЇХ ВИНИКНЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ

Постатнік М., студ. ПР-42

Одне з негласних правил спілкування полягає в тому, що вчинки повинні базуватися не на загальноприйнятих нормах, а на доцільності, зручності, звичайній повазі до себе та до оточуючих. Саме тому принцип ввічливості є головним у спілкуванні. Його мета полягає в підтримці соціальної рівноваги та таких соціально-мовленневих відносин, які сприяють результативному спілкуванню.

Одним з головних критеріїв культури мови є естетичність, для досягнення якої використовують евфемізми – емоційно нейтральні слова, які вживаються замість слів або виразів, що, на думку мовця, є непристойними, грубими, нетактовними.

Евфемізми (від грецьк. ευ – добре і φημι - говорю) – слова й вирази, якими замінюють у мові грубі, непристойні вислови. Частина Е. є стилістично забарвленими синонімами, що мають переносне значення й замінюють брутальні слова чи звороти. Окремі Е. вживаються замість заборонених слів – т.з. табу, які були пов'язані з анімістичними віруваннями (напр. «нечистий» замість «чорт» та інш.). Значимість явища евфемії підтверджується зацікавленістю до неї ще з античних часів. В «Античній теорії мовознавства та стилю» говориться про згадування терміну «евфемізм» Гіппієм, Демокрітом, Платоном, Аристотелем. Витоки цього явища слід шукати особливому складі мислення людини. Евфемізм це не лише мовний феномен, а й відображення людської схильності по-особливому структурувати дійсність. Вживаючи найбільш доцільне слово, мовець зменшує гостроту конфлікту з реальністю, який виникає внаслідок заборони, табу на вживання деяких слів. Призначення евфемізму – вирішити цю проблему.

Евфемія викликала та продовжує викликати зацікавленість багатьох дослідників, якими були досліджені та описані різноманітні аспекти евфемії. Проте наведені класифікації та розбіжності в поглядах та баченнях цих класифікацій різними дослідниками підтверджують гіпотезу про те, що явище евфемії має неоднозначний характер та потребує більшої уваги та детальнішого аналізу.

Наук. кер. - Свирид А.М., викладач